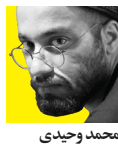

صندوق ملی یهودیان؛ فرصتی برای اشغال بیشتر

یک در دنیا صد در آخرت

محمد وحیدی

در کنار آژانس یهود، یکی دیگر از فرزندان نامشروع کنگره جهانی صهیونیسم، صندوق ملی یهودیان است. صندوق ملی یهودیان (Keren Kayemet le'Israel) یا به اختصار KKL که به انگلیسی، به آن

(Jews National Fund) یا به اختصار JNF هم

می‌گویند. منشأ نام «کرن کایمت» در کلمات میثنا است که چندین چیز را فهرست کرده و برشمرده است که: «... شخص کاری را در این دنیا انجام می‌دهد، اما پایه و اساس او در جهان آینده وجود دارد...». انتخاب این نام برای صندوق ملی این بود که به یهودیان جهان پیشنهاد شود که کمک‌های مالی‌ای که به صندوق، در این دنیا می‌کنند، جوابش را دنیای آینده خواهند گرفت. این سازمان در پنجمین کنگره سازمان صهیونیست در سال ۱۹۰۱ به عنوان وسیله‌ای برای جمع‌آوری وجوه از یهودیان برای خرید زمین در سرزمین‌های اشغالی و آماده‌سازی آن برای اسکان یهودیان تأسیس شد و تا زمان تأسیس دولت بر این امر متمرکز بود. پس از تأسیس دولت اسرائیل صندوق یهود به عنوان یک شرکت اسرائیلی ثبت شد و طی اعلام مانیفستی، در سال ۱۹۵۴ اهداف آن، از جمله خرید و اجاره زمین برای شهرک‌سازی یهودیان تعیین شد. در سال ۱۹۶۱ موافقت‌نامه‌ای بین دولت اسرائیل و صندوق امضا شد که به آن وکالت داد تا نهادهای برای توسعه اراضی کشور و جنگلکاری در آن‌ها و گسترش آموزش صهیونیستی باشد.

افتتاح حساب بلندمدت

در اولین کنگره صهیونیسم در سال ۱۸۹۷، زوی هرمان شاپیرا ایده تأسیس یک صندوق ملی برای یهودیان برای خرید زمین در سرزمین فلسطین را مطرح کرد.

نماد صندوق ملی یهودیان

چهار سال بعد، در پنجمین کنگره صهیونیسم در سال ۱۹۰۱ تأسیس «کرن کایمت لیاسرائیل» اعلام شد. سازمانی که نقش آن خرید زمین برای اسکان یهودیان در فلسطین بود. صندوق ملی توسط سازمان جهانی صهیونیسم اداره می‌شد. پیش از این نیز موضوع صندوق ملی در جلسات منطقه‌ای صهیونیست‌ها مطرح و مقرر شد کمک‌های مالی برای آن جمع‌آوری شود.

در ششمین کنگره صهیونیستی، این اصول مورد توافق قرار گرفت: «این صندوق به عنوان بازوی سازمان صهیونیستی برای خرید اراضی در سرزمین فلسطین و انتقال آن‌ها به مالکیت دائمی قوم یهود به عنوان زمین ملی عمل می‌کند. منابع صندوق از محل کمک‌ها جمع‌آوری می‌شود و صندوق اجازه فروش زمین‌های خود را نخواهد داشت و فقط آن‌ها را اجاره می‌دهد.»

طرح‌های مختلف جمع‌آوری کمک‌های مالی در مکان‌های مختلف برای جمع‌آوری پول بیشتر ارائه شده بود. یکی از ابتکارات، برگزاری «روز گل» بود، روشی معروف برای جمع‌آوری کمک‌های مالی در آن زمان، که در آن فعالان گل می‌فروختند و سود حاصل از آن به امور خیریه اهدا می‌شد. یکی دیگر از ابتکارات برای جمع‌آوری سرمایه برای صندوق یهود در دهه ۱۹۲۰، تأسیس یک باشگاه مشتریان به نام «Rabat Department» بود که شرکت‌هایی را استخدام کرد که قول دادند بخشی از سود خود را به صندوق اهدا کنند.

اعضای سازمان جهانی صهیونیسم، صندوق را موظف به ایجاد راهکارهایی برای خرید زمین، نظارت بر منابع و سود حاصل از فروش محصولات کشاورزی و همچنین تحقیق و پژوهش برای انتخاب زمین‌های مناسب با کاربری‌های مدنظر کرده بود. اولین خریدهای ملکی، برای صندوق ملی در سال‌های ۱۹۰۵-۱۹۰۴ انجام شد. خرید تقریباً ۴ هکتار زمین از تاجری انگلیسی که ارتباط خوبی با دربار عثمانی داشت. متعاقباً حدود ۲۴۰۰ هکتار دیگر از روستای دیر طریف در نزدیکی کارخانه حدید، مزرعه بن شمن و بعداً دهکده جوانان بن شمن و همچنین ۱۶۰۰ هکتار زمین از روستای خلدا خریداری کرد که بعداً مزرعه هولدا در آن کشت شد. این زمین‌ها، اولین جنگل‌های کاشته شده توسط صندوق ملی یهود بود. در طول جنگ جهانی اول، صندوق ملی یهودیان از بودجه خود برای کارهای توسعه‌ای مختلف از جمله ساخت خانه برای کارگران در زمین‌های خود و تخلیه باتلاق‌ها و تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی استفاده کرد. فعالیت اصلی صندوق ملی، در زمینه خرید زمین در سرزمین‌های اشغالی برای توسعه شهرک‌سازی پس از تشکیل کمیته اجرایی صهیونیستی، در سال ۱۹۴۰ در لندن آغاز شد. به منظور تصاحب سریع مناطق وسیعی از زمین، صندوق باید به دنبال راه‌هایی می‌گشت تا به سرمایه خصوصی اجازه دهد تا در خرید زمین و سرمایه‌گذاری در صندوق مشارکت کند؛ اما در عین حال به دلیل عدم اطمینان یهودیان به هم به دنبال قوانینی بودند که بعدها زمین در تملک اختصاصی شخص حقیقی قرار نگیرد و با سازوکاری منابع به جامعه ملی یهودی (که هنوز شکل نگرفته) اختصاص یابد.

برداشت از حساب‌های جاری

پس از تأسیس دولت، صندوق ملی در یک معامله هنگفت از دولت اسرائیل زمین‌های متعلق به غایبان را خریداری کرد که صاحبان آن در طول جنگ استقلال اخراج یا زمین‌ها را هلاک شده بودند. به طوری که بیشتر زمین‌هایی که امروز در اختیار صندوق ملی است در این معامله خریداری شد. این

آبراهام گرانتوت بود که علی‌رغم مخالفت وزرای دولت و مدیریت صندوق ملی این خریدها را آغاز و اجرا کرد. از جمله مخالفان، جوزف ویتز بود که معتقد بود خرید زمینی که قبلاً در دست دولت بود غیر ضروری است و قیمومیت صندوق ملی توسعه کافی است. از جمله دلایل واگذاری مناطق وسیع به بنیاد ملی از دولت، تعهد بنیاد ملی (برخلاف دولت اسرائیل) به توسعه این سرزمین‌ها تنها به نفع یهودیان بود. به این ترتیب هر تسفیل و گرانتوت توضیح داد که انتقال مالکیت ساختمان‌ها باعث می‌شود که این ساختمان‌ها منحصراً توسط یهودیان و نه سایر شهروندان کشور استفاده شود. علاوه بر این، انتقال مالکیت زمین به یک نهاد خصوصی، دولت را از مقابله با قوانین بین‌المللی در مورد وضعیت زمین معاف می‌کرد. معامله با دولت دو برابر نشد، زیرا صندوق ادعا کرد که بودجه لازم برای پرداخت یک میلیون شکل اضافی را که قرار بوده به مالکیت آن منتقل شود، ندارد. با توجه به قوانینی که از سال ۱۹۶۱ به بعد وضع شد، بنیاد ملی به عنوان یک شرکت خصوصی، خارج از سیستم رسمی دولتی و سیاست‌های رسمی دولت اسرائیل فعالیت می‌کند و مشمول ممیزی خارجی نبوده و موظف به شفافیت نیست. در سال ۲۰۱۴، آوی لیخت، معاون دادستان کل کشور نظری را منتشر کرد که در آن اظهار داشت: «علی‌رغم جنبه عمومی قابل توجه این صندوق، تقریباً هیچ نظارت خارجی بر رفتار JNF-KKL وجود نداشته و هیچ نهاد دولتی وجود ندارد که بر رفتار آن نظارت داشته باشد. عموم مردم در معرض صورت‌های مالی قرار ندارند و هیچ تضمین خارجی وجود ندارد که فعالیت‌های JNF-KKL به طور بهینه در خدمت آن‌ها باشد. در حدود هفتمین سال‌ها و به خصوص بعد از سال ۲۰۱۰ بود که دولت اسرائیل تلاش کرد تا از صندوق ملی پول بگیرد و استقلال آن را تضعیف کند. حتی درخواست‌هایی مبنی بر بستن صندوق موجود و انتقال دارایی‌های آن به دولت اسرائیل وجود داشت. در آگوست ۲۰۱۴، اعلام شد که هیئت مدیره JNF-KKL تصمیمی اتخاذ کرده است. بر اساس آن JNF برای جدایی از دولت و فسخ قرارداد حتی با آژانس یهود آماده شود. با توجه به عدم شفافیت‌ها اما سال ۲۰۱۵ اسنادی از گردش مالی بالای ۲.۵ میلیارد شکل گرفته و حقوق‌های نجومی اعضای هیئت مدیره به بیرون درز پیدا کرد. دادگاه‌های بسیاری تشکیل شد که تا سال ۲۰۲۲ نیز ادامه داشت. یکی از اتهامات آن‌ها که در فضای عمومی رژیم اسرائیل مطرح می‌شد این بود که با وجود آژانس یهود و وزارتخانه‌های دارایی و بنیادهای اسکان، دلیلی برای ادامه کار صندوق ملی یهودیان وجود ندارد. صندوقی که در اسانسه‌اش و تغییراتی بعد از ۲۰۱۰ داشته، مالکیت‌های زمین‌های پر سود را در اختیار تنها چهار محله در اورشلیم و پنج کیسوتس قرار داده است. تصمیمی که مغایر با سیاست‌های دیگر اعضای چپ‌گرای کنست و اسرائیل بوده است. همین اتهامات و جنجال‌ها باعث شد که همان درز اطلاعات نصفه نیمه از ۲۰۲۲ به بعد هم متوقف شود و تا امسال آماری از گردش‌های مالی و میزان منابع انسانی و محل سرمایه‌گذاری‌ها به بیرون درز پیدا نکرد. تا سال ۲۰۲۲، صندوق ملی یهود ۱۰۵۰ کارمند دائمی با میانگین حقوق ۳۰۰۰۰۰۰ شکل را استخدام کرده است. حقوق رؤسا مانند حقوق یک وزیر بوده، معاونان رئیس صندوق حقوقی برابر وزرا را دریافت می‌کردند و حقوق اعضای میانی صندوق ملی، مانند حقوق مدیرعامل یک کارمند کنست بود. سرمایه‌گذاری در خرید زمین خارج از سرزمین‌های اشغالی در سال ۲۰۲۲ تقریباً ۸۱ میلیون شکل بوده و ۶۵/۵ میلیون شکل نیز صرف آموزش به مهاجران و کار روی جامعه و روابط اجتماعی شده است.

جعبه آبی از آغاز با جنبش صهیونیستی همراه بوده است. پروفیسور زوی هرمان شاپیرا، که ایده‌ها و پیشنهاداتش به تأسیس صندوق اسرائیل در پنجمین کنگره

صهیونیستی در بازل در ۱۹ Tevet ۵۷۰۲ (۲۹ دسامبر ۱۹۰۱) کمک کرد، در اوایل سال ۱۸۸۴ یک جعبه

حلبی به نام «Poshke» به زبان ییدیش ارائه کرد و از اعضای خود خواست تا در جلسه‌ای Poshke demp coins (سکه‌ای نمادین

برای رضایت خدا. اصطلاحی مثل یک در دنیا، صد در آخرت خودمان) به آن بیندازند. برای سرزمین‌های اسرائیل و کمک به اسکان یهودیان در آنجا